

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndob/94/2024
Identifikačné číslo spisu:	6124305591
Dátum vydania rozhodnutia:	19.03.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6124305591.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti Contesta s. r. o., Bratislava, Vyšehradská 4, IČO: 46 106 511, zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Barbara Holíková, s. r. o., Bratislava, Staré Grunty 162, IČO: 36 863 971, proti žalovanej obchodnej spoločnosti AQUAGAS SERVIS s. r. o., Bratislava, Námestie Andreja Hlinku 3, IČO: 52 724 301, zastúpenej verita, s.r.o., Bratislava, Miletičova 5B, IČO: 35 940 875, o zaplatenie 6 944,72 eura s príslušenstvom, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m na prejednanie a rozhodnutie sporu je Mestský súd Bratislava IV.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica v upomínacom konaní vydal dňa 20. septembra 2024 platobný rozkaz č. k. 6Up/1063/2024-40, proti ktorému žalovaná podala včas odpor s vecným odôvodnením. Na základe návrhu žalobkyne na pokračovanie v konaní bola vec postúpená Mestskému súdu Bratislava III ako súdu príslušnému na jej prejednanie podľa § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“).

2. Mestský súd Bratislava III (ďalej aj „predkladajúci súd“) s postúpením sporu z nesúhlasil a postupom podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) vec predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“) na rozhodnutie o nesúhlase s postúpením sporu z dôvodu, že ide o občianskoprávny nárok, na ktorého prejednanie je príslušný Mestský súd Bratislava IV. Poukázal na to, že predmetom žaloby je zaplatenie peňažnej sumy titulom vrátenia preplatku za dodávku pitnej vody a odvádzanie odpadových vôd, kedy žalobkyňa uhradila žalovanej navyše náklady za vodné a stočné v sume 6 944,717 eura, na ktorých zaplatenie podľa názoru žalobkyne nemala nárok. Zdôraznil, že žalobkyňa je právnická osoba vykonávajúca správu domu, s ktorou vlastníci bytov a nebytových priestorov uzavreli zmluvu o výkone správy podľa § 6 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení

neskorších predpisov (ďalej len „ZVBaNP“). Aj veľký senát občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR v uznesení sp. zn. 1VCdo/5/2019 z 28. apríla 2021 vyslovil, že pravidlá na ochranu spotrebiteľa sa uplatnia aj na zmluvy o výkone správy podľa § 8a zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov uzavreté medzi správcovskou spoločnosťou a vlastníckmi bytov a nebytových priestorov, ktorí sú fyzické aj právnické osoby. Žalobkyňa ako správca bytového domu koná v mene vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Bez ohľadu na to, že v konaní na strane žalobkyne aj žalovanej vystupujú obchodné spoločnosti, sa preto nejedná o obchodnoprávny spor [§ 22 písm. a) CSP] a zároveň nejde ani o iný spor, na ktorého prejednanie by bola daná kauzálna príslušnosť Mestského súdu Bratislava III [§ 23 písm. a), § 26 písm. a), § 27, § 28 písm. a), § 29 CSP].

3. Najvyšší súd SR ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Mestskému súdu Bratislava III (§ 43 ods. 2 CSP) po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu je dôvodný.

4. Podľa § 14 ods. 1 zákona o upomínacom konaní, odpor, ktorý súd neodmietol, odošle žalobcovi bez zbytočného odkladu spolu s výzvou, aby sa k nemu v lehote 15 dní vyjadril, a aby v tej istej lehote navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku.

5. Podľa § 14 ods. 3 zákona o upomínacom konaní, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

6. Podľa § 12 ods. 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie v prvej inštancii je pre obvod Mestského súdu Bratislava IV miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV.

7. Podľa § 2 ods. 4 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sídlach a obvodoch súdov“), sídlom Mestského súdu Bratislava IV je mesto Bratislava; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Bratislava I, Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV a Bratislava V.

8. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

9. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

10. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

11. Pre rozhodnutie predmetného sporu o príslušnosť bolo potrebné zaoberať sa otázkou povahy sporu, teda či sa jedná o spor obchodnoprávny, alebo (ako sa domnieva predkladajúci súd) o spor občianskoprávny. To, či spor možno definovať ako obchodnoprávny, závisí predovšetkým od právnej povahy (právneho statusu) strán a ich vzťahu, z ktorého spor vznikol. Z ustanovenia § 489 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“) vyplýva, že záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone. Z dikcie ustanovenia § 261 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OBZ“) je zrejmé, že na to, aby sa určitý záväzkový vzťah mohol kvalifikovať ako obchodnoprávny, musí byť okrem požiadavky kladenej na povahu subjektov daného vzťahu splnená aj požiadavka povahy záväzku. Uvedené požiadavky musia byť splnené pri vzniku záväzkového vzťahu, v opačnom prípade o obchodnoprávny vzťah nepôjde. Pre

stanovenie súdnej príslušnosti je významný obsah žaloby, ktorý formuluje žalobca, teda i to, akej súdnej ochrany sa dovoľáva. V okolnostiach toho-ktorého prípadu nepôjde o prejudikovanie meritórneho rozhodnutia vo veci samej, ale o kritériá určujúce príslušnosť súdu ako jednej z podmienok konania (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Ndc/15/2019 z 11. decembra 2019).

12. Zo spisu vyplýva, že ide o spor o vydanie bezdôvodného obohatenia v podobe (podľa názoru žalobkyne) neoprávnene fakturovaných (a žalobkyňou uhradených) platieb vodného a stočného. Žalovaná v predmetnom spore vystupuje ako prevádzkovateľ verejného vodovodu a verejnej kanalizácie podľa § 5 zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoVvVK“). Žalobkyňou je správca bytového domu so súpisným číslom XXXX, na ulici I. X/A v L. (ďalej len „bytový dom Cíp“), ktorý v predmetnom spore zastupuje vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome Cíp. Podľa tvrdení žalobkyne medzi stranami sporu nedošlo k uzavretiu riadnych písomných zmlúv o dodávke vody a o odvádzaní odpadových vôd podľa § 15 ods. 7 a § 16 ods. 7 ZoVvVK, pričom žalovaná v období od 1. januára 2021 (stočné), resp. od 1. augusta 2021 (vodné) do 31. mája 2022 fakturovala žalobkyňu vodné a stočné na základe neodborného odhadu a v rozpore so skutočným odberom. Je nepochybné, že žalovaná obchodná spoločnosť je podnikateľským subjektom podľa § 2 ods. 2 písm. a) OBZ a že sporné faktúry vystavila v súvislosti s výkonom svojej podnikateľskej činnosti (v predmete podnikania má o. i. zapísané prevádzkovanie verejných vodovodov a verejných kanalizácií II. triedy). Dodávka vody od vodárenských spoločností a odvádzanie odpadových vôd je podľa § 10 ods. 6 ZVBaNP jedným z plnení spojených s užívaním bytu alebo nebytového priestoru. Zabezpečovanie dodávky plnení spojených s užívaním bytov a nebytových priestorov v dome pre ich vlastníkov je predmetom správy domu a základnou úlohou správcu alebo spoločenstva, v závislosti od toho, či vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome zabezpečujú správu domu prostredníctvom správcu alebo spoločenstva. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaná pohľadávka vznikla v súvislosti so správou bytového domu, pričom ide o pohľadávku vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome, na účet ktorých (aj keď vo vlastnom mene) na súde koná správca v zmysle druhej vety § 9 ods. 7 ZVBaNP. Vzťah medzi stranami sporu sa teda nespravuje ustanoveniami Obchodného zákonníka, ale súvisí s výkonom správy bytového domu podľa ZVBaNP. Žalovaný nárok je preto potrebné radiť medzi nároky občianskoprávnej povahy. Zároveň ani požiadavka kladená ustanovením § 261 ods. 1 OBZ na povahu subjektov nie je splnená, keďže pri vzniku záväzkového vzťahu na strane vlastníkov bytov a nebytových priestorov nebola splnená podmienka statusu podnikateľa. Na základe uvedeného možno konštatovať, že medzi žalobkyňou a žalovanou nie je obchodný záväzkový vzťah a prejednávany spor nemá obchodnoprávny charakter.

13. Keďže v danom spore o príslušnosť bolo Najvyšším súdom SR zistené, že sa nejedná o obchodnoprávny spor, resp. že sa jedná o spor občianskoprávny, je zrejmé, že pri určení súdu príslušného na konanie sa prednostne neaplikuje ustanovenie § 22 CSP, upravujúce kauzálnu príslušnosť súdov v obchodnoprávných sporoch. Príslušnosť Mestského súdu Bratislava III na konanie v predmetnom spore nie je daná ani v zmysle ďalších ustanovení CSP, upravujúcich kauzálnu príslušnosť tohto súdu, pretože nejde o zmenkový spor (§ 23 CSP), spor z nekalosúťažného konania a autorskoprávny spor (§ 26 CSP), spor týkajúci sa rozhodcovského konania (§ 28 CSP) a ani o spor z burzových obchodov (§ 29 CSP). V posudzovanom prípade sa tak uplatní tzv. zostatková príslušnosť Mestského súdu Bratislava IV (§ 12 ods. 2 CSP) ako súdu, ktorý je zároveň všeobecným súdom právnickej osoby (obchodnej spoločnosti), proti ktorej žaloba smeruje (§ 13 v spojení s § 15 ods. 1 CSP).

14. Na základe uvedeného Najvyšší súd SR uzaviera, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný a na konanie je príslušný Mestský súd Bratislava IV podľa § 12 ods. 2, § 13 v spojení s § 15 ods. 1 CSP a § 2 ods. 4 zákona o sídlach a obvodoch súdov.

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu SR pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.